
Schellekens antwoordt: het ironische van zijn ironie

C.N.M. Renckens

In het vorige nummer stond een brief van ondergetekende afgedrukt, gericht aan professor Huub Schellekens, die zich kritisch had uitgelaten over de jury van de Meester Kackadorisprijs 2009 die aan de malloten van de Ned. Ver. Kritisch Prikken de hoofdprijs had toegekend. Hij had in zijn *FD*-column voorgesteld om uitgerekend die club te betrekken bij de besluitvorming in de Gezondheidsraad.

In onze brief van 9 november 2009 gaven wij hem enkele voorbeelden van het soort tekst dat in de NVKC opgeld doet ('Dr. Vyaydeep geneest in India poliopatiënten in 80-90% der gevallen' en 'Ook mineralen als zink en chroom kunnen preventief zijn bij polio-besmetting' en 'Bij sterke verdenking op kinkhoest thuishouden en uitzieken'). Enige reactie van Schellekens kregen wij niet totdat wij op 5 april een kopie ontvingen van een mail die hij richtte aan een kennis die hem op het artikel in het *NTdK* (2010,1: 24) had gewezen waarin hij voorkwam. Deze mail liet aan duidelijkheid weinig te wensen over en luidde als volgt: 'Ja, ja, ja. Ik heb wel degelijk contact gehad met de Vereniging en hen verteld dat ze kennelijk de ironie van mijn column is ontgaan. Ook is de Vereniging de geschiedenis en de rol van het CBG in beoordelingen van homeopathische middelen ontgaan. Wat een stelletje onkundige zeloten, met een volledig gebrek aan humor. Je kunt je geld beter besteden aan een abonnement op een mooi maandblad over sportvissen of het kweken van bonzai boompjes.'

Ik liet Schellekens daarop weten teleurgesteld te zijn in deze wel erg summiere oprisping. Ik wees hem erop dat ik in mijn brief al de mogelijkheid besprak dat hier ironie in het spel was,

maar verwierp die m.i. op goede gronden. Ook de redactie van het *NTvG* had geen ironie ontdekt in zijn column. Ik liet hem weten de polemiek met een tegenstander van kaliber graag voort te willen zetten, maar dan wel een iets uitgebreidere reactie te verwachten. 'Doe mij s.v.p. die lol, want ik moet al zo vaak met humorloze kabouters discussiëren...' zo eindigde ik mijn schrijven.

Schellekens voldeed aan dit verzoek en schreef mij het volgende:

'Ik heb met een van de bestuursleden gesproken over uw brief, als ik me goed herinner in de Tweede Kamer. Hij zou de boodschap overbrengen als alternatief voor een schriftelijke reactie.

Een samenvatting: nee, ik ben niet overgelopen. Ik blijf een hardnekkige bestrijder van homeopaten, chiropracten, retinascopisten en wat er nog allemaal aan zalfkwakkers rondloopt. Overigens, ook van diegenen die binnen de wetenschap flauwekul verkopen.

De boodschap in mijn column was dat die antiprikdames de onrust niet veroorzaken, maar dat hun populariteit het gevolg is van de maatschappelijke onrust over vaccins, die soms trouwens door de overheid zelf wordt veroorzaakt (zie het gezwak van Volksgezondheid over thimerosal).

En betrek die onrust ook bij de besluitvorming over vaccinatieprogramma's. Besluiten door alleen technocraten achter gesloten deuren laten nemen, werkt tegenwoordig niet meer.

En ik meen oprecht dat het toekennen van de hoogste kwakzalverprijs aan de antiprikdames niet het goede signaal is voor diegenen die echt twijfelen aan de veiligheid van vaccins.'

Einde citaat.

Wat hier nu van te denken? Drie punten. Ten eerste heeft Schellekens het juryrapport niet goed gelezen. Nergens stelde de jury dat de NVKC de oorzaak is van de onrust rond de vaccinaties, maar wel dat zij een kwalijke rol spelen omdat zij pseudowetenschappelijke literatuur aanleveren, die de onrust versterkt. Een columnist kan veel worden vergeven zolang hij goed schrijft en hij hoeft niet alles 'dood te checken' zoals wijlen Martin van Amerongen eens stelde, maar bij evidente uitglijders kan het toegeven van ongelijk toekomstige geloofwaardigheid ten goede komen. Ten tweede bleek nergens uit zijn column enige ironie, zoals hierboven reeds vastgesteld, en ook zijn laatste uitspraak dat de antiprikdames moeten worden toegelaten tot achter de thans gesloten deuren van de technocraten wijst allerminst op ironie. Wel

ironisch is het dat Schellekens zich verdedigt door te stellen dat hij het ironisch had bedoeld, maar dat zelf vervolgens weer ontkent. Bent u er nog? Ten derde is Schellekens ook nog eens in een valletje getrapt. In mijn PS had ik geschreven dat ik er aan herinnerd had moeten worden dat er een homeopathisch arts aan het CBG verbonden was. Ik kon zoiets zogenaamd niet geloven. Schellekens schreef dat 'de Vereniging de geschiedenis en de rol van het CBG in beoordelingen van homeopathische middelen is ontgaan'. Dat zou wel een zeer ernstig verwijt zijn, maar in feite was de Vereniging de eerste die krachtig protesteerde tegen de registratie van homeopathica door een serieus gezelschap als het College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG) en al helemaal tegen de aanstelling van een homeopaat voor dat werk. Mijn PS was dus een stijlfiguur en dat dat zo is en dat ik dus geen beroep op 'ironie' of op een andere uitvlucht hoeft te doen, moge worden afgeleid uit het feit dat CBG-voorzitter Lekkerkerker zich in 1997 op onze jaarvergadering omstandig heeft verdedigd tegen onze kritiek op het registreren van homeopathica (*Actieblad tegen de Kwakzalverij*, dec. 1997, p. 1-2). Hij was daarvoor door mijzelf uitgenodigd. ■